

Protokół

Z posiedzenia Grupy Roboczej ds. Gospodarki Odpadami funkcjonującej w ramach krajowej sieci organów środowiskowych i instytucji zarządzających funduszami unijnymi „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” oraz Grupy Roboczej ds. monitorowania realizacji krajowego planu gospodarki odpadami.

I. Miejsce, czas, uczestnicy

II. Przebieg spotkania

1. Zatwierdzenie protokołu z poprzedniego posiedzenia Grupy Roboczej
2. Wprowadzenie
3. Prezentacje i dyskusja

III. Ustalenia

I. Miejsce, czas, uczestnicy

- W dniu 17 września 2012 r. w siedzibie Ministerstwa Środowiska odbyło się spotkanie poświęcone zagadnieniom związanym z odpadami komunalnymi ulegającymi biodegradacji.
- W spotkaniu wzięli udział członkowie Grupy Roboczej ds. Gospodarki Odpadami , funkcjonującej w ramach sieci „Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju” - przedstawiciele urzędów marszałkowskich, regionalnych dyrekcji ochrony środowiska, wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a także członkowie Grupy roboczej ds. monitorowania realizacji krajowego planu gospodarki odpadami, eksperci zewnętrzni oraz reprezentanci Ministerstwa Środowiska i Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.
- Lista obecności ze spotkania jest załącznikiem do niniejszego Protokołu (Zał. nr 1).

II. Przebieg spotkania

Spotkanie prowadziła Pani Beata Kłopotek, Radca Ministra w Departamencie Gospodarki Odpadami MŚ.

1. Zatwierdzenie protokołu z poprzedniego posiedzenia Grupy Roboczej

Pani Łucja Dec, przewodnicząca Grupy Roboczej ds. Gospodarki Odpadami podpisała protokół z poprzedniego spotkania grupy, które odbyło się 19 marca 2012 r. Protokół został wcześniej zaakceptowany i przyjęty obiegowo przez uczestników spotkania.

2. Wprowadzenie

Pani Małgorzata Szymborska, zastępca dyrektora Departamentu Gospodarki Odpadami MŚ, powitała uczestników spotkania, wygłosiła krótki wstęp na temat rozporządzenia Ministra Środowiska w

sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych, zachęciła także do aktywnego udziału i dyskusji.

Następnie Pani Beata Kłopotek przedstawiła porządek obrad i poprosiła o zabranie głosu pierwszego prelegenta.

3. Prezentacje i dyskusja

- Pani Helena Okuniewska, kierownik Zespołu ds. Projektów Środowiskowych WFOŚiGW w Gdańsku wygłosiła prezentację na temat: „Możliwości wariantowania „stałych” współczynników dotyczących udziału odpadów ulegających biodegradacji przy obliczaniu masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania”.

Podczas wystąpienia Pani Helena Okuniewska przedstawiła rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczania tych odpadów, które weszło w życie w dniu 3 lipca 2012r. Zapoznała też uczestników spotkania ze wzorami, które pojawiły się ww. rozporządzeniu. Szczególną uwagę zwróciła na wzór dotyczący masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w danym roku rozliczeniowym. W dalszej części wystąpienia prelegentka przedstawiła także:

- kary, jakie zostaną nałożone na gminy lub podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, które nie wykonują obowiązku ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania,
- sposoby naliczania kar na przykładzie gminy miejskiej i miejsko-wiejskiej,
- przyczyny mniejszej zawartości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych na terenach wiejskich,
- zawartość odpadów ulegających biodegradacji w obszarach miejskich i wiejskich.

Pani Helena Okuniewska omówiła również propozycje zmian dotyczących dopuszczenia możliwości rozliczania odpadów ulegających biodegradacji w odpadach komunalnych zmieszanych według morfologii odpadów.

- Pierwsza głos w dyskusji zabrała Pani Małgorzata Szymborska, która przypomniała, że zanim powstało przedmiotowe rozporządzenie trwały konsultacje społeczne, więc gminy miały czas na zgłaszanie swoich uwag. Zdaniem Pani Dyrektor, nie można narzucić jednostkom samorządu terytorialnego wykonania badań morfologicznych, gdyż tylko nieliczne gminy miałyby na to środki.

Pani Ewa Rozbicka, specjalista w Departamencie Gospodarki Odpadami MŚ, podkreśliła, że w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2013 r. załącznika 4a do *rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu*, odpady zmieszane nie będą mogły trafiać na składowiska. Będą musiały być przetworzone, np. na instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, w związku z czym współczynniki udziału odpadów ulegających biodegradacji w masie zmieszanych odpadów komunalnych, nie będą miały znaczenia przy wyliczaniu masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania, więc ich zmiana nie jest zasadna. W obliczeniach będą brane natomiast pod uwagę odpady po mechaniczno-biologicznym przetworzeniu, które nie spełniają wymagań *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych* i jedynie można się zastanowić nad zmianą współczynnika udziału odpadów ulegających biodegradacji w masie tych odpadów.

Ponadto Pani Kinga Dulemba z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego dodała, że w nowym systemie gospodarki odpadami, zmieszane odpady komunalne nie będą mogły być kierowane na składowiska odpadów, tylko na inne instalacje regionalne.

Pani Beata Kłopotek wyjaśniła, dlaczego wskaźniki we wzorze dotyczącym masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w danym roku rozliczeniowym zostały przyjęte zgodnie z Krajowym planem gospodarki odpadami 2014. Głos na temat wzoru zabrał także dr hab. inż. Andrzej Jędrzak, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego, tłumacząc pochodzenie wskaźników we wzorze. Zdaniem Pana Profesora, aby przeprowadzić wiarygodne badania odpadów, należy 4 razy w roku zbadać strumień odpadów, pobierając we właściwy sposób próby do badań. Następnie głos w dyskusji zabrali przedstawiciele Urzędów Marszałkowskich. Przedstawili problemy w zakresie gospodarki odpadami w ich regionach.

Pan Bogdan Pasko, przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, zwrócił uwagę na następujące fakty dotyczące wzoru służącego do wyliczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania:

- Brak uwzględnienia zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji we własnym zakresie na terenach wiejskich, co stawia te gminy w szczególnie trudnej sytuacji, jeżeli chodzi o wywiązanie się z realizacji tego strategicznego celu. Do wyliczenia bazowej ilości wytworzonych odpadów ulegających biodegradacji w 1995 r. na terenach wiejskich posłużono się wskaźnikiem 47 kg/M/rok, który uwzględniał zagospodarowywanie 70% wag. tych odpadów we własnym zakresie. Wskazany w rozporządzeniu udział odpadów ulegających biodegradacji w zmieszanych

odpadach komunalnych z terenów wiejskich wynosi 48% wag. i nie uwzględnia zagospodarowania tych odpadów na terenie gospodarstwa domowego.

- Do wyliczenia ogólnej masy składowanych odpadów ulegających biodegradacji słusznie bierze się pod uwagę odpady o kodzie 19 12 12, powstające w procesach mechaniczno-biologicznego przetwarzania, które nie spełniają wymagań dla stabilizatorów określonych w odrębnym rozporządzeniu. Nie wskazuje się jednak w jaki sposób gmina ma pozyskać informacje od operatora instalacji, w której wytwarzane są te odpady, odnośnie masy składowanych odpadów niespełniających wymagań określonych dla stabilizatorów. Należy mieć również na uwadze to, że w rzeczywistości do instalacji będą przekazywane zwykle odpady z więcej niż z terenu jednej gminy, zatem bezpośrednie wskazanie masy składowanych odpadów w odniesieniu do masy przekazanych zmieszanych odpadów komunalnych z terenu konkretnej gminy nie będzie możliwe.
- Wzór nie uwzględnia odpadów o kodzie 19 12 12 wytwarzanych w procesach mechaniczno-ręcznego przetwarzania (sortowania) odpadów komunalnych. Aktualnie moce przerobowe instalacji do MBP są zdecydowanie niewystarczające i zmieszane odpady komunalne w zdecydowanej większości poddawane są jedynie sortowaniu, w wyniku którego wydziela się główne frakcje materiałowe, natomiast odpady ulegające biodegradacji, zawarte we frakcji podsitowej 0-80/100 mm, przekazywane są na składowisko. Brak uwzględnienia w obliczeniach tych odpadów w znaczący sposób wpływa na końcowy wynik.
- Ze sprawozdawczości, przygotowywanej z wykorzystaniem przedmiotowego wzoru, będzie wynikało, że cel strategiczny, jakim jest redukcja składowania odpadów ulegających biodegradacji jest realizowany z dużym zapasem, co nie będzie odzwierciedlało rzeczywistego stanu. W związku z powyższym istnieje poważne ryzyko zaniechania podejmowanych aktualnie przez gminy działań zmierzających do wdrożenia selektywnego zbierania odpadów ulegających biodegradacji, czy też inwestycyjnych związanych z realizacją planowanych instalacji służących do zagospodarowania tych odpadów poza składowaniem.

Do prezentacji oraz do wypowiedzi poprzedników odniósł się dr hab. inż. Grzegorz Wielgosiński profesor z Politechniki Łódzkiej. Zgłosił także swoją propozycję w zakresie badań morfologicznych. Zdaniem Pana Profesora, jeśli gmina posiada badania morfologiczne, powinna wnosić opłaty według badań. Natomiast gminy, które nie posiadają badań, powinny płacić według wskaźników zawartych we wzorze dotyczącym masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w danym roku rozliczeniowym.

W dalszej części spotkania dyskutowano przede wszystkim na temat wskaźników we wzorze dotyczącym masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w danym roku rozliczeniowym oraz metodyki badań odpadów.

Pani Beata Kłopotek podsumowała dyskusję oraz przedstawiła ustalenia, które zostały ujęte w III części protokołu.

- Pan dr hab. inż. Andrzej Jędrzak, prof. Uniwersytetu Zielonogórskiego, wygłosił prezentację pt. „Argumenty „za” stabilizacją biologiczną frakcji 0-20 mm ze zmieszanych odpadów komunalnych przed jej składowaniem”. Pan Profesor podczas wystąpienia przedstawił wyniki swoich badań i na ich przykładzie omówił m.in.

- udział frakcji <20 mm w zmieszanych odpadach komunalnych (ZOK),
- wilgotność i straty prażenia frakcji <20 mm,
- udział odpadów ulegających biodegradacji (OUB) z frakcji <20 mm w ogólnej masie OUB zawartych w ZOK,
- uwarunkowania dla składowania odpadów po mechaniczno-biologicznym przetwarzaniu odpadów (MBP).

Na koniec wystąpienia Profesor Jędrzak omówił argumenty „za” stabilizacją biologiczną frakcji 0-20 mm. Według Pana Profesora za stabilizacją przemawiają: zapewnienie stabilizacji 65% odpadów ulegających biodegradacji zawartych w zmieszanych odpadach komunalnych, a także umożliwienie składowania frakcji <20 mm.

- Pani Sabina Kowalska, specjalista w dziedzinie konsultingu inwestycyjnego i środowiskowego przedstawiła argumenty „przeciw” stabilizacji biologicznej frakcji 0-20 mm ze zmieszanych odpadów komunalnych przed jej składowaniem. Podczas prezentacji prelegentka omówiła:

- prognozowane ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, w tym odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w latach 2011-2022,
- ilości odpadów komunalnych, w tym ulegających biodegradacji, wymagany poziom przetworzenia,
- rozkład frakcyjny odpadów,
- wymagany i możliwy poziom przetworzenia odpadów ulegających biodegradacji - przy stabilizacji frakcji 20-80 mm,
- koszty wynikające z konieczności stabilizacji frakcji 0 mm-20 mm,
- aspekty prawne – decyzja Rady 2033/33/WE, ustanawiająca kryteria i procedury przyjęcia odpadów na składowiska,
- aspekty prawne – rozporządzenie „kryteria składowania”.

Pani Sabina Kowalska przedstawiła także argumenty przeciwko stabilizacji biologicznej frakcji 0-20 mm. Jej zdaniem, koszty budowy oraz eksploatacji instalacji przy założeniu, że konieczna jest stabilizacja frakcji 0mm-80mm są bardzo duże.

- Po zakończonych wystąpieniach w otwartej dyskusji uczestnicy spotkania odnieśli się do wygłoszonych prezentacji. Dyskutowano także na temat załącznika 4a do rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 7 września 2005 r. w sprawie kryteriów oraz procedur dopuszczania odpadów do składowania na składowisku odpadów danego typu (Dz. U. Nr 186, poz. 1553, z późn. zm.) Poruszono też kwestie selektywnego zbierania popiołu oraz wykorzystania składowisk odpadów jako bioreaktorów.

III. Ustalenia

Pani Beata Kłopotek zwróciła się do przedstawicieli Urzędów Marszałkowskich z prośbą o przesłanie w terminie do dnia 31 października 2012 r. informacji na temat przeprowadzonych w latach 2007-2012 na terenie województw badań morfologicznych odpadów komunalnych. Przekazane informacje powinny zawierać:

- 1) wyniki badań morfologicznych,
- 2) metodykę przeprowadzenia badań oraz opis sposobu pobierania próbek do badań, wraz ze wskazaniem instytucji, która przeprowadziła te badania,
- 3) ilości selektywnie zbieranych odpadów na obszarze, na którym przeprowadzono badania morfologiczne (jeśli są dostępne).

Prośba o powyższe informacje zostanie również przesłana do Urzędów Marszałkowskich drogą elektroniczną.

Zebrane dane będą stanowiły podstawę do opracowania analizy badań morfologicznych odpadów komunalnych prowadzonych w kraju w latach 2007-2012 oraz przygotowania metodyki badań morfologii odpadów komunalnych.

SEKRETARIAT SIECI
Partnerstwo: Środowisko dla Rozwoju
ul. Stawki 2, piętro IX, 00-193 Warszawa
e-mail: sekretariat_sieci@gdos.gov.pl
tel. 22 860 60 57

Dec

21.11.12r.